

Posudek školitele na bakalářskou práci Violety Šumanové s názvem „Analýza a komparace antagonistů ve vybraných románech Jane Austenové“

Co se týče struktury předložené bakalářské práce, nejprve seznamuje s životem Jane Austenové a jejím dílem v kontextu společenském i literárním, přičemž zmiňuje, jak dílo ovlivňují životní zkušenosti autorky (např. co se týče jejího vztahu k sourozencům), přiblíženy jsou okolnosti vzniku jejích románů i v čem se tvorba Austenové vymyká populární literární produkci její doby zastoupené převážně sentimentálními a gotickými romány (zmíněn je přínos Austenové v podobě psychologické hloubky postav, nového typu aktivní literární hrdinky, která prochází osobním růstem i kritického pohledu na dobový význam manželství).

V další části pak práce v teoretickém rámci definuje postavu antagonisty a dle mého přináší stručný, ale přesný přehled vývoje antagonistů v literatuře 18. a 19. století (zmíněn je Voltairův *Candide*, Defoeův *Robinson Crusoe*, antagonisté v díle Dickense).

Následuje představení antagonistů nejprve v průřezu dílem Austenové, přičemž autorka práce vysvětluje motivy jejich jednání a poukazuje na funkce, které plní v rámci výstavby děje nebo vývoje charakteru hlavních hrdinů, respektive hrdinek (zejména funkce morálních protikladů, které iniciují morální růst hlavních postav). Stejně pak kandidátka postupuje při analýze antagonistů v románech *Pýcha a předsudek* a *Opatství Northanger*, kde je nejprve vykládá v kontextu daného románu, poté na základě podobných charakterových rysů spolu srovnává antagonisty obou románů. Analýza antagonistů opatství Northanger je navíc velmi vhodně uvedena charakteristikou žánru gotického románu, přičemž je ukázáno, jak Austenová ironicky pracuje s motivy, které jsou pro gotický román typické.

Co se týče výkladu jednotlivých antagonistů a jejich vztažení k výstavbě zápletky, autorka, dle mého, dokazuje, že je schopna výstižné interpretace, ačkolí polemizovat by se snad dalo se závěrem na str. 36: „Sourozenci Isabella a John jsou vedlejšími antagonisty, neboť nijak zásadně nehýbou s dějem...“ – jaké argumenty by bylo možné uvést pro opačné chápání významu postavy Johna Thorpea, totiž že zápletkou hýbe, byť skrytě a nepřímou, poměrně zásadním způsobem?

Co se týče stylu práce, poněkud na škodu je, že je psána vyprávěcím, beletristickým stylem, který připomíná samotné romány Austenové.

Např. na str. 20: „John Willoughby se zpočátku jeví jako okouzující a charismatický mladík, do něhož se na první pohled zamiluje Marianne Dashwoodová a jenž se k této slečně chová způsobem, který v ní vyvolá pocit, že její city opětuje. Jeho skutečná povaha se však odhalí až později, kdy vyjde najevo jeho sobeckost a nezodpovědnost. Willoughby je muž, jenž získává srdce mladých dam, aby si pro sebe našel co nejvhodnější sňatek z ekonomického hlediska a díky němuž by se zvýšilo jeho společenské postavení.“

Porovnávání antagonistů také autorku vede k jejich typologizaci, která však není soustavně pojednána (explicitně je zmíněna kategorie nevhodných nápadníků), jak by bylo možné kategorizovat ostatní srovnávané antagonisty a podle jakého klíče?

Další možnou otázkou k obhajobě by bylo, nakolik je romány Austenové možné z hlediska žánru chápat jako didaktické a jak by se na tomto chápání podílely právě postavy antagonistů?

Celkově se domnívám, že se jedná o pěknou práci, která sice mohla být více dotažena z hlediska lepšího literárně teoretického ukotvení, kandidátka nicméně prokazuje schopnost analýzy i práce se sekundárními zdroji, proto navrhuji známku velmi dobře.

V Praze, 11. 9. 2024

Klára Petříková